

HRVATSKI HUMANISTI NA BUDIMSKOM DVORU

(Bibliografski ogled)

GJURO NOVALIĆ

Ovo je pokušaj, da se da pregled onih naučnih radova, pisanih kako u zemlji tako i u inozemstvu, koji govore o djelovanju hrvatskih humanista na dvoru ugarsko-hrvatskih kraljeva Matije Korvina, Vladislava II. Jagelovića, Ljudevita II. i Ivana Zapolje, dakle od godine 1458. (kada na prijestolje dolazi Matija Korvin) do godine 1540. (kada umire Ivan Zapolja), dakle do dolaska ostataka ugarsko-hrvatskog kraljevstva pod vlast Habsburgovaca. Dosadašnje mađarske bibliografije (npr. ona, iz novijeg vremena, u *Magyar irodalomtörténet – Povijest mađarske književnosti*, prvi sv. I., Budapest god. 1964., od str. 217–279) ne vode dovoljno računa o hrvatskoj naučnoj literaturi, a hrvatske bibliografije, koje sadrže ne samo radove hrvatskih autora, već i one talijanskih učenjaka, gotovo, da uopće ne vode računa o radovima pisanim mađarskim jezikom (tako npr. ona u *Enciklopediji Jugoslavije*, sv. IV., str. 301–303, Zgb., god. 1960.)

U ovoj sam bibliografiji pokušao dati sintezu nastojanja kako naših, hrvatskih, tako i mađarskih i talijanskih učenjaka na polju te problematike. Radovi na mađarskom jeziku (i drugim stranim jezicima) su popraćeni prijevodom na hrvatski.

Bibliografija radova o hrvatskim humanistima na budimskom dvoru ugarsko-hrvatskih kraljeva: Matije Korvina, Vladislava II, Jagelovića, Ljudevita II. te Ivana Zapolje (od 1458 do 1540.)

1. Walaszyk Pavle, *Tentamen historiae litterariae sub rege ... Mathia Corvino*, Leipzig, 1769. (u prijevodu s latinskog: *Ogled iz povijesti književnosti za kralja Matije Korvina*, Leipzig, 1769.).

2. B. A. Krčelić, *Scriptorum ex regno Slavoniae a saeculo XIV usque ad XVII inclusive collectio*, Varaždin, 1774. (u prijevodu s latinskog: B. A. Krčelić: *Zbirka pisaca kraljevstva Slavonskoga od XIV do uključivo XVII stoljeća*, Varaždin 1774).

3. Schier Xistus, *Dissertatio de regiae Budensis bibliothecae Mathiae Corvini ortu*, Beč, 1776. (u prijevodu s latinskog: *Rasprava o postanku budimske kraljevske knjižnice Matije Korvina*, Beč, 1776).

4. Horvath Janos, *Pannoniae Janos elöb nagyvaradi kanonok, utobb pects püspök költeményeinek szamos kiadasatašikrot*. Tud. Gyüjt 1838. I. 102-120, (u prijevodu s mađžarskog: Horvath Ivan, *O brojnim izdanjima pjesama Janosa Pannomusa, prvo velikovaradinskog kanonika, kasnije pečujskog biskupa*. Znanstvena zbirka, 1838., I. str. 102-120).

5. G. Ferrari Cupilli, *Ulteriori notizie sopra alcuni illustri della famiglia Andreis di Trau, La Dalmazia*, 1845., br. 20 i 34 (u prijevodu s talijanskog: G. Ferrari - Cupilli: *Naknadne bilješke o nekim slavnim članovima obitelji Andreis iz Trogira, Dalmacija*, 1845., br. 20 i 34).

6. Ivan Kukuljević, *Marko Marulić i njegovo doba*, u: *Stari pisci hrvatski J. A.*, 1869., I. sv., str. I-LXXXVII.

7. Abel Jenö, *Corvincodexek*, 1879., (u prijevodu: Abel Jenö, *Korvinski kodeksi*, 1879.).

8. Fraknoi Vilmos, *Vitez Janos esztergomi ersek elete.*, 1879. (u prijevodu s mađžarskog: Fraknoi Vilim, *Život Ivana Viteza, ostrogonskog nadbiskupa.*, 1879.).

9. Abel Jenö, *Janus Pannonius eletehez es müveihez*. EPhK 1879., 1-18. (u prijevodu s mađžarskog: Abel Jenö, *O životu i djelima Janusa Pannoniusa*, »Sveučilišni Filološki časopis«, 1879., 1-18).

10. F. Rački, *Kanonik zagrebački Martin, astrolog kralja Matije Korvina*, »Vienac«, 1879., br. 24.

11. O. Utješinović, *Životopis kardinala brata Gjorgja Utješinovića, prozvanog Martinusius*, Rad J. A., 1880., 53, str. 1-93, i 1880., br. 54., str. 1-61.

12. O. Utješinović, *Izprave k životopisu kardinala br. Gjorgja Utješinovića, prozvanog Martinusijem*, Starine J. A., 1880., 12., str. 42-128.

13. Abel Jenö, *Magyaroszagi humanistak es a Dunai Tudos Tarsasag*, 1880. (Piso). (u prijevodu s mađžarskog: Abel Jenö, *Mađžarski humanisti i Dunavsko učeno društvo*, 1880).

14. Abel Eugen, *Petrus Garazda, ein ungarischer Humanist des XV. Jahrhunderts*. »Ung. Revue« 1883. 21-31. (u prijevodu s njemačkog: Abel Eugen, *Petar Garazda, ugarski humanist iz XV. stoljeća*, »Ugarska Revija«, 1883, str. 21-31.).

15. P. Matković, *Putovanja po Balkanskom poluotoku XVI. vieka. Putovanja Antuna Vrančića g. 1553*, Rad J. A., 1884., 71., str. 1-60.

16. Fraknoi Vilmos, *Varadi Peter.*, 1884. (tj.: Fraknoi Vilim, *Petar Varadi.*, 1884.).

17. Thaloczy Lajos, *Csömöri Zay Ferenc*, 1885. (u prijevodu s mađžarskog: Ljudevit Taloci, *Franjo Zay iy Čemera*, 1885.).

18. Ivan Kukuljević, *Glasoviti Hrvati prošlih vjekova*, Zgb. 1886.

19. Hegedüs Istan, *Guarinus es Janus Pannonius* 1886. (u prijevodu s mađžarskog: *Guarino i Janus Pannonius.*, 1886.)

20. Kollanyi Ferenc, *Olah Miklos*, »Kat. Sz.« 1888. 16-64. (u prijevodu s mađžarskog: Franjo Kolanji, *Nikola Olah*. »Katolički pregled«, 1888., str. 16-64.

21. Fraknoi Vilmos, *Erdödi Bakocz Tamas elete.*, 1889. (u prijevodu s mađžarskog: Fraknoi Vilim, *Život Tome Bakača Erdödija*, 1889.).

22. P. Matković, *Putovanja po Balkanskom poluotoku XVI. vieka. Putopis Marka Antuna Pigafette, ili drugo putovanje Antuna Vrančića u Carigrad 1567. god.* Rad J. A. 1890., 100, str. 65-168.

23. L. Birkenmajer, *Martin Bilica iz Olkucza*, Krakov, 1892.

24. M. Breyer, *Nepoznato djelo Tome Baseljića Dubrovčanina*, »Vienac«, 1894.

25. Acsady Ignac: *Verancsics Antal es Szeremi György*. ItK 1894., 1-59. (u prijevodu s madžarskog: Acsady Ignacije, *Antun Vrančić i Juraj Srijemac*, »Saopćenja iz povijesti književnosti«, 1894, str. 1-59.

26. Sabbadini, Remigio: *La scuola e gli studi di Guarino Veronese*. Catania 1896. (u prijevodu s talijanskog: Sabbadini Remigio, *Škola i studije Guarina Veronesea*, Catania, 1896.).

27. Tomić J., *Beleške o Feliksu Petančiću, Srbinu piscu iz druge polovice XV. i početka XVI. veka*, Izvještaj učiteljske škole u Aleksincu za 1896. 7., str. 16-22.

28. V. Miagostovich, *Il ritratto di Fausto Veranzio, d'alcune cose interno alle sue 'Machinae Novae' e del suo testamente*, »Il nuovo cronista di Sebenico«, 1897-1898, 305 i d. (u prijevodu s talijanskog: V. Miagostovich, *Opis Fausta Vrančića, o nekim stvarima u njegovim 'Novim strojevima', i o njegovoj oporuci*, »Novi šibenski kroničar«, 1897-1898, 305 i d.).

29. Fraknoi Vilmos, *Matyas kiraly diplomatai*. »Szaz« 1898. 1-14, 97-112, 385-404, 481-489, 769-781, 865-875. (u prijevodu s madžarskog: Fraknoi Vilim, *Diplomati kralja Matije*, »Stoljeća«, 1898., str. 1-14, 97-112, 385-404, 481-489, 769-781, 865-875.).

30. Sörös Pongrac, *Verancsics Antal elete*. Esztergom. 1898. (u prijevodu s madžarskog: Sörös Pongrac, *Život Antuna Vrančića*, Ostrogon 1898.).

31. Fraknoi Vilmos, *Werböczy Istvan eletraja*. 1889. (u prijevodu s madžarskog: Fraknoi Vilim, *Životopis Stjepana Verbecija*. 1899.).

32. M. Šrepel, *O cinizmu Panonijevih epigrama*, »Nastavni vjesnik«, 1901., br. 11, str. 37-42.

33. Gyurinka Antal, *Bathori Miklos vaci püspök*. Nagykorös 1904. (u prijevodu s madžarskog: Gyurinka Antun, *Nikola Batori, vaci biskup*, Nagykorös 1904.

34. Sörös Pongrac, *Brodarics Istvan*. 1907. (u prijevodu s madžarskog: Sörös Pongrac, *Stjepan Brodarić*, 1907.).

35. Hegedüs Istvan, *Titus Vespasianus Strozzi es Janus Pannonius*. Ak. Ert 1908., 25-34. (u prijevodu s madžarskog: Hededüs Stjepan, *Titus Vespazijan Strozzi i Janus Pannonius*, »Akademijin vjesnik«, 1908, str. 25-34.).

36. Pais Dezsö, *Janus Pannonius Eranemusa es a latin klasszikusok*. EPhK 1910. 760-776. (u prijevodu s madžarskog: Pais Dezsö, 'Eranemus' Janusa *Pannoniusa i latinski klasici*. »Sveučilišni Filološki časopis«, 1910, str. 760-776.).

37. B. Vodnik, *Poviest hrvatske književnosti, I. Od Humanizma do potkraj XVIII. stoljeća*, Zgb, 1913.

38. Hevesi, Andre de, *La bibliotheque du roi Matthias Corvin*, Paris 1923. (u prijevodu s francuskog: Andre de Hevesi, *Knjižnica kralja Matije Korvina*, Pariz, 1923.

39. V. Dukat, *Rječnik Fausta Vrančića*. Rad J. A., 1925., 231., str. 102-136.

40. Fraknoi Vilmos-Fogel Jozsef-Gulyas Pal-Hoffman Edit: *Bibliotheca Corvina*. 1927.

41. Huszti Jozsef, *Janus Pannonius*. Pecs (Pećuh) 1931.

42. J. Torbarina, *Vrančići, Divnići, Tihčić, Naradin, Mrnavić i Armolušić*, »Nova Evropa«, 1932., br. 12.

43. Fitz Jozsef, *Hess Andras a budai ősnymodasz*. 1932. (u prijevodu s mađžarskog: Fitz Josip, *Andrija Hess, budimski stari štampar*. 1932.).

44. Kardos Tibor, *Janus Pannonius bukasa*. Pannonia 1935. 115–138. (u prijevodu s mađžarskog: Kardos Tibor, *Pad Janusa Pannoniusa*. Pannonia, 1935., str. 115–138.).

45. Horvath Janos, *Az irodalmi műveltseg megoszlása*. 1935 es 1944. (u prijevodu s mađžarskog, *Horvath Ivan: Raspodjela književne naobrazbe*, 1935 i 1944.

46. M. Gj. Nikolić, *Dubrovački astronomi Pučić, Sagri, Nale i Gradić*, Saturn, 1938., str. 158–163.

47. Gerezdi Raban, *Bologna es a magyar humanizmus*. It 1940. 146–158. (u prijevodu s mađžarskog: Gerezdi Raban, *Bolonja i mađžarski humanizam, Povijest književnosti* 1940, str. 146–158.

48. Schleicher Pal, *Olah Miklos es Erasmus*. 1941. (u prijevodu s mađžarskog: Schleicher Pavle, *Nikola Olah i Erazmo*. 1941.

49. E. Berkovits, *Felice Petanzie Ragusine capo della bottega di miniatori di Mattia Corvino, Budimpesta* 1941. (u prijevodu s talijanskog: E. Berkovits, *Feliks Petančić, Dubrovčanin, starješina minijaturističke radionice Matije Korvina*, Budimpešta 1941.).

50. Fitz Jozsef – Zolnai Klara, *Matyas kiraly könyv-taranak irodalma*. 1942. (u prijevodu s mađžarskog: Fitz Josip – Zolnai Klara, *Literatura o knjižnici kralja Matije*, 1942.).

51. Gerezdi Raban, *Egy magyar humanista: Varadi Peter*. Msagtud 1942. 305–328, 532–563. (u prijevodu s mađžarskog: Gerezdi Raban, *Jedan mađžarski humanist: Petar Varadi*, »Mađžarska znanost«, 1942, str. 305–328, 352–563).

52. Feniczgy György, *Claudius Claudianus es Janus Pannonius panegyricus költeszete*. 1943. (u prijevodu s mađžarskog: Feniczgy Juraj, *Claudius Claudianus i panegiričko pjesništvo Janusa Pannoniusa*. 1943.).

53. Gerezdi Raban, *Aldus Manutius magyar baratai*. MKsz 1945. 38–98–(Megyericssei). (u prijevodu s mađžarskog: Gerezdi Raban, *Mađžarski prijatelji Aldusa Manutiusa*, »Mađžarski književni pregled«, 1945, str. 38–98. (O Međeričkom).

54. Kardos Tiberie, *Pietro Ransano in Ungheria. Janus Pannonius* (Roma) 1947. 337–361. [u prijevodu s talijanskog: Kardos Tibor, *Petar Ransano u Ugarskoj. Janus Pannonius*. (Rim), 1947, Str. 337–361].

55. Meheli Ernuszt Hanna, *A humanista level*, EPhK 1947, 22–36. (u prijevodu s mađžarskog: Meheli Ernuszt Hanna, *Humanističko pismo*, »Sveučilišni Filološki časopis« 1947, str. 22–36).

56. Gerezdi Raban, *Janus Pannonius*. It 1950. 14–30. (u prijevodu s mađžarskog: *Janus Pannonius*, »Književna povijest«, 1950, str. 14–30).

57. V. Gortan, *Ivan Česmički, pjesme i epigrami*, »Živa antika«, 1953, br. 1–2, str. 281–290.

58. Huszti Jozsef, *Pier Paolo Vergerie es a magyar humanizmus kezdetei*. FK 1955. 521-533. (u prijevodu s mađžarskog: Huszti Josip, *Petar Pavao Vergerije i počeci mađžarskog humanizma*. »Casopis za Filologiju«, 1955, str. 521-533).

59. Kardos Tibor, *A magyarorszagi humanizmus kora*, 1955. (u prijevodu s mađžarskog: Kardos Tibor, *Doba mađžarskog humanizma*, 1955).

60. V. Kovacs Sandor, *Garazda Peter*. ItK 1957. 48-62. (u prijevodu s mađžarskog: V. Kovač Aleksandar, *Petar Garazda*, »Saopćenja iz povijesti književnosti«, 1957, str. 48).

61. Csapodine Gardonyi Klara, *Matyas kiraly könyvtaranak scriptorai. Petrus Cenninius*. MKSz 1958. 327-344. (u prijevodu s mađžarskog: Csapodin Gardonyi Klara, *Skriptori knjižnice Kralja Matije. Petar Cenninius*. Mađžarski književni pregled. 1958. Str. 327-344).

62. Csapodine-Gardonyi, Klara, *Bericht über neuere Forschungen auf dem Gebiet der Bibliotheca Corvina*. A Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa II c. kötetben. Berlin, 1962. 9-13. (u prijevodu s njemačkog: Csapodi-Gardonyi, Klara, *Izveštaj o novijim istraživanjima u oblasti Korvinske biblioteke*, »Renesansa i Humanizam u srednjoj i istočnoj Evropi« II. sv., Berlin, 1962, str. 9-13).

63. Gerezi Raban, *Egy költői hirnev története. (A Janus-hagyomány sorsa a Jagello korban)*. ItK 1962. 720-732. (u prijevodu s mađžarskog: Gerezi Raban, *Povijest slave jednog pjesničkog imena. (Sudbina Janusove ostavštine u doba Jagelovića)*. Saopćenja iz povijesti književnosti 1962, str. 720-732).

Na kraju donosimo stručne radove bez oznake godine izdanja:

64. F. Banfi, *Antonio Veranzio da sebenico ricostruttore della fortezza di Agria*, »Archivio storico per la Dalmazia«, vol. XVII, 265-288. (u prijevodu s talijanskog: Antun Vrančić iz Šibenika, *graditelj Egerske tvrđave*, »Historijski arhiv za Dalmaciju«, vol. XVIII, str. 265-288).

65. F. Banfi, *Felice Petanzie da Ragusa, oratore dei re d'Ungheria Mattia Corvino e Vladislao II., miniatore e bibliotecario della Corviniana di Buda*, »Archivio storico per la Dalmazia«, vol. XXIV, 362-384. (u prijevodu s talijanskog: F. Banfi, *Feliks Petančić Dubrovčanin, govornik ugarskih kraljeva Matije Korvina i Vladislava II., minijaturist i bibliotekar Korvinske knjižnice u Budimu*, »Historijski arhiv za Dalmaciju«, vol. XXIV, str. 362-384).

66. F. Banfi, *Matteo Andreis da Trau per le nozze di Vladislao II, re d'Ungheria, con la regina Anna di Foix (1502)*, ibidem, vol. XXV. 19-33. (u prijevodu s talijanskog: F. Banfi, *Matija Andreis Trogirski, za svadbu Vladislava II. kralja ugarskog, s kraljicom Anom de Foix (1502. god.)*, »Historijski arhiv za Dalmaciju«, sv. XXV. str. 19-33).

67. A. Dabinović, *Hrvati za vrijeme Matijaša Korvina*, »Hrvatsko kolo«, sv. XXIII, str. 50-67.

68. G. Praga, *Poesie di Pascasia da Lezze, Tranquillo Andronico e Marino Statilio in onore di patrizi di casa Cippico*, »Archivio storico per la Dalmazia«, vol. XXII, 283-290. (u prijevodu s talijanskog: G. Praga, *Pjesme Pascasia od Lezze, Tranquilla Andreisa i Marina Statilica u čast patricija iz kuće Cippico*, »Historijski arhiv za Dalmaciju«, sv. XXII, str. 283-290).

69. F. Savergnan di Brazza, *Un inventore dalmata del'500: Fausto Veranzio da Sebenico*, »Archivio storico per la Dalmazia«, vol. XIII. str. 54-73. (u prijevodu s talijanskog: F. Savorgnan di Brazza, *Dalmatinski pronalazač iz XVI stoljeća: Faust Vrančić iz Šibenika*, »Historijski arhiv za Dalmaciju«, sv. XIII, str. 54-73).